N°. 155.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

WOENSDAG 23 NOVEMBER.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . *f* [illegible]
Voor de overige steden des Rijks . . . . . » 5.00.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indien:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen,
per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
abonnement *f* 60, Ned. Cour.

Het voorstel.

II.

Waartoe — heeft men gezegd — *dit* voorstel onderzocht? Of ook: hoe *kan* dit voorstel door *deze* Kamer worden aangenomen? Een voorstel, dat *ontijdig* is, dat *populair* is, dat eene *politieke strekking* heeft?

Wij zullen deze drie argumenten *tegen* het voorstel, elk afzonderlijk, in nadere beschouwing nemen. Volstrekt niet wegens het gewigt dier argumenten; want zelf één oogenblik nadenkens doet de ongegrondheid inzien van de eerste grief en de [illegible] achter de beide laatste verscholen. Maar wij wenschen, deze argumenten in al hunne onderdeelen te onderzoeken, opdat de Natie met naauwlettend oog kunne gadeslaan de *wijze*, waarop de tegenwoordige Tweede Kamer een voorstel van wet, voortgevloeid uit een *regt*, door de Grondwet toegekend, behandelen zal.

Het eerste argument was dan: „Uw voorstel is *ontijdig*. Gij hebt dat voorstel te *laat* gedaan, om het „nog vóór het einde des jaars te kunnen behandelen. „Gij hebt het *te vroeg* gedaan; want bij de discussiën „over de wet op de middelen hadden uwe *bedenkingen* „en *beschouwingen* in het midden kunnen gebragt worden. Gij hebt dat voorstel geworpen in het midden „onzer werkzaamheden; wij hebben den tijd niet, het „naauwkeurig te onderzoeken."

Reeds bij den eersten oogopslag, mag het vreemd schijnen, dat men *thans* het Italiaansche spreekwoord „*chi va piano, va sano*" doet gelden, nadat *deze* Kamer, gedurende haar kort bestaan, bewijzen van zoodanige voortvarendheid heeft gegeven, dat zelfs bij gewigtige wetten aan de periodieke drukpers te naauwernood de tijd werd gegund, om aan de Natie de *stemming* mede te deelen. Wij willen volstrekt niet [illegible] aanbevelen *thans* van bedaard onderzoek [illegible] overleg, zijn grond kan hebben in de hoop, dat [illegible] wijze de zaak op de lange baan kon worden geschoven. [illegible] integendeel: wij nemen aan, dat men, het inconveniënt van overhaasting inziende, het voornemen heeft opgevat, om voortaan wat langzamer te arbeiden; wat meer [illegible] het onderzoek in de sectiën en de Verslagen [illegible] meer te doen uitwerken. Er is niemand gewis, die *meer* dan wij er prijs op stellen, dat het voorstel in al zijne bijzonderheden en met de meeste naauwkeurigheid worde onderzocht en getoetst. Zoo er inderdaad geen tijd voorhanden ware: wij schaarden ons onbeschroomd onder hen, die de behandeling, op grond van ontijdigheid, ontraden hebben. Maar er is tijd te over — en dit zullen wij bewijzen — om vóór het einde des jaars het voorstel bij beide Kamers te doen behandelen. [illegible] Het voorstel is niet te *laat* gedaan [illegible] eerder *kunnen*, niet eerder *mogen* gedaan worden. Men had van elke Regering, die op de tijdsomstandigheden let en de behoeften des volks, die niet enkel bedacht schijnt op de middelen, om door transactie in zwevende houding staande te blijven, eenig afdoend voorstel mogen verwachten tot leniging van den meer dan gewonen druk, waaronder nu ook de mindere burgerklasse gebukt gaat. De voorstellers hebben *gewacht* tot zoolang hun bleek, dat *onze* Regering niet voornemens was, eenigen maatregel van dien aard te nemen. Zij hebben gewacht tot op het oogenblik, dat *onze* Regering met zoo vele woorden heeft verklaard: *Wij doen niets!* Eerst toen hebben de voorstellers gemeend, te moeten gebruik maken van het *regt*, door de Grondwet aan de Kamer *evenzeer* als aan den Koning verleend. Zij hebben gemeend, dat de Kamer toen verpligt was, om aan te vullen, wat de Regering had *nagelaten* en verklaard heeft *niet te willen*. Hadden de voorstellers hun voorstel *vroeger* gedaan, dan hadden zij gewis het verwijt niet ontgaan, dat zij aan de Kroon de eer van het initiatief hadden willen ontnemen, dat zij de Regering hadden willen bemoeijelijken. Zij hebben daarom hun denkbeeld eerst verwezenlijkt *nadat* de raadslieden der Kroon hadden verklaard, dat [illegible] *werd*. De Kamer was op reces gescheiden, en den eersten dag, waarop zij hare werkzaamheden hervatte, werd het voorstel ingediend. Er is alzoo met betamelijkheid gehandeld; men heeft, zoo lang mogelijk, aan de Regering de gelegenheid gelaten om te doen, wat de voorstellers meenen dat gedaan behoorde te worden; en toen de overtuiging was verkregen, dat deze verwachting *niet* vervuld zoude worden, hebben zij, zoo spoedig dat mogelijk was, voldaan aan den duren pligt, die, naar hunne overtuiging, op hen rustte.

Even ongegrond, maar met listiger toeleg is het verwijt: „Gij hebt het voorstel *te vroeg* gedaan; „waarom niet gewacht tot de discussiën over de wet „op de Middelen?" Wat zou het *gebaat* hebben, als men, bij de wet op de Middelen, beschouwingen en bedenkingen in het midden had gebragt? Of dat de Minister van Finantiën had *beloofd*: de zaak in ernstige overweging te nemen, en dan kon de Natie weder een jaar zitten wachten; òf dat, in het gunstigste geval, een paar amendementen zouden zijn aangenomen, ten gevolge waarvan het *tonnegeld* en *de accijns op het geslagt* zouden zijn weggenomen uit de rij der Middelen. Maar zouden *daarom* beide belastingen zijn afgeschaft? In geenen deele. Door de eene of andere belasting te ligten uit den rij der Middelen beslist de Kamer wel, dat de Regering niet meer de *beschikking* zal hebben over de opbrengst dier belasting — en *dit* was de hoofdgrond, waarom de toenmalige Min. van finantiën zich verzette tegen het bekende amendement van den heer DE FREMERY; — maar de *belasting zelve* zal even goed blijven geheven worden. Eene belasting, die bij eene wet is ingesteld, kan slechts bij eene wet worden afgeschaft. De wet op de middelen wijst slechts aan *over welke belastingen*, bij de wet ingesteld, de Regering zal kunnen beschikken; maar heeft niet het gevolg, dat daar niet genoemde belastingen alleen door *weglating* zouden vervallen. Gesteld men ging, wegens de tijdsomstandigheden, tot de *tijdelijke* schorsing van eene belasting over; dan kon de wet op middelen voor het jaar 1854 deze belasting niet vermelden. Zou daarom de belasting *voor goed zijn vervallen?* Zij dus, die verlangen, dat men de zaak bij de discussiën over de wet op de Middelen behandele, willen niets anders dan doellooze redeneringen, dan ijdele vertooning, dan den *schijn* te geven van iets te *willen* in het oogenblik waar *handelen* pligt is.

Eindelijk heeft men de *ontijdigheid* aangevoerd op grond, dat de Kamer den tijd niet meer zou hebben voor eene naauwgezette behandeling der zaak. Ter beoordeeling van dit argument hebbe men twee vragen te beantwoorden: Vordert het voorstel een zoo wijdloopig onderzoek? [illegible] doen?

Het voorstel is zeer eenvoudig [illegible] afschaffing van twee belastingen voor. Eene andere belasting wordt daarvoor *niet* in de plaats aangewezen. Het onderzoek kan en behoort zich dus te bepalen tot het beantwoorden der vragen: Kan de schatkist het voorgestelde verlies lijden? Is de toestand der mindere burgerklasse zoodanig, dat zij verligting behoeft? Zal de handel gebaat worden, en ten gevolge daarvan de nijverheid en niet minder de arbeidende klasse, door de afschaffing van het tonnegeld? Zal het den meerderen invoer van levensmiddelen bevorderen? Is de belasting op het geslagt de belasting, welke, met het oog op de schatkist, het eerst in aanmerking behoort te komen? Vragen, waarvan de beantwoording waarlijk niet moeijelijk kan vallen of ingewikkeld kan schijnen voor ieder, die handen aan het werk *wil* slaan. Alle andere vraagstukken liggen daar buiten. *Personen* hebben met de zaak niets gemeens; de *politieke rigting* der voorstellers staat in geen verband tot de vraag: „Zullen wij de Natie ontlasten?"; de hersenschimmige vrees voor een *income-tax* mag, bij het feit, dat de Kamer steeds *meesteres* zal blijven over hare latere handelingen, haar evenmin weêrhouden het goede, dat thans voorgesteld wordt, te verwerpen, als zij zich door de [illegible] laten weêrhouden, om, door de aanneming van een amendement, voorgesteld door de heeren ELOUT of VAN DER BRUGGHEN, aangemerkt te worden als pur-sang anti-revolutionnair te zijn geworden. Het onderzoek, de behandeling der zaak is dus zeer eenvoudig. Stellen wij *twee* dagen voor het onderzoek; acht of veertien dagen voor het opmaken van het verslag en van het antwoord daarop; twee, drie, vier, vijf dagen zelfs discussie en altijd zal er tijd genoeg over zijn voor de Eerste Kamer, om op hare beurt het onderwerp in naauwgezette overweging te nemen.

Wat heeft de Kamer te doen?

Zij heeft te behandelen de wetten op de inkwartiering, op de vermindering der regten voor den invoer van granen en andere levensmiddelen, op het herstel van het Muntwezen in Ned.-Indie, de begrootingswetten en op te maken eene nominatie ter vervulling van de vacature voor de Algemeene Rekenkamer.

De wetten op de inkwartiering, op de vermindering der regten voor den invoer van granen enz., en de nominatie kunnen, gevoegelijk, in één dag, doch stellen wij twee dagen, worden afgehandeld. Nog gisteren heeft de Kamer in ééne zitting behandeld de nominatie voor den Hoogen Raad, de amortisatie-wet en de begrootings-wet op den arbeid der gevangenen. Niemand zal er wel aan gedacht hebben, om de Indische muntwetten vóór Januarij af te doen; hoogstens zal vóór dien tijd het Verslag gereed zijn. Er blijven dus enkel over *de Begrootingswetten.*

Wij weten niet, uit welken hoofde de behandeling der begrootingswetten dit jaar zoo veel tijds zouden rooven. De financiële quaestiën zijn behandeld bij de amortisatie-wet; de Indische bij de wet ter bekrachtiging van het contract met de Handelmaatschappij; de godsdienstige bij de Kerkwet; de belasting-quaestie kan en behoort nu eigenlijk behandeld te worden en bij het *voorstel* èn bij de wet tot vermindering der regten voor den invoer van granen enz. Wanneer wij na veertien dagen discussie stellen, om aan de [illegible] partij de gelegenheid te geven [illegible] expeditie te doen naar de *vragingen van het Ministerie*, om inlichtingen te vragen over de jongste nota van den Kardinaal ANTONELLI; om aan den heer VAN LENNEP te laten betoogen, dat de *Staatsloterij veel meer* drukt dan de belasting op het vleesch; om een cursus te houden over de vraag, wat een *kerkgenootschap*, wat *de kerk* is .... dan meenen wij niet te karig te zijn. En dan blijkt, dat de Kamer nog tijd in overvloed over heeft, om het *voorstel* te onderzoeken en tot een besluit te brengen, wanneer tijdens de discussiën over de begrootingswetten het verslag wordt opgemaakt en het antwoord daarop gegeven.

Is het argument van „ontijdigheid" [illegible] behooren [illegible] heden); wij [illegible] de overige argumenten aan de Natie te bewijzen, dat geen van allen bij de *behandeling* zelve van het voorstel *mogen* gelden.

Bij den verklaarden tegenstand, welken het voorstel der negen leden bij de *ministerieele pers* ontmoet, is het niet van belang ontbloot, na te gaan, hoe sommige der tegenwoordige ministers vroeger, in *zekere* omstandigheden, over eene vermindering van lasten gedacht hebben. Het *Handelsblad* heeft reeds aangetoond, dat de Heer DONKER CURTIUS de afschaffing van het tonnegeld heeft voorgestaan. Misschien kan het zijn nut hebben, ook het volgende stuk in herinnering te brengen:

Maastricht, [illegible]

De Gedeputeerde Staten van het Hertogdom Limburg hebben vermeend zich tot de Hooge Regering te moeten wenden, ten einde tegemoetkoming te erlangen in verschillende bezwaren, welke op het Hertogdom drukken.

De gedeputeerde Staten hebben eene missieve ontvangen van den Raad van Ministers, welker zakelijken inhoud zij zich beijveren hierna aan de Ingezetenen mede te deelen.

»De Raad van Ministers heeft kennis genomen van de missive »van UEd. Gr. Achtb. van den 19 dezer. Hij heeft daarop in »Kabinetsraad onder voorzitting des Konings overwogen, of het de ... ingevolge bijzondere ... des Konings ... te »geven, dat de belangen van geheel Limburg ... steeds met de »meeste zorg zullen worden behartigd, *dat de Regering er op uit is, om* NIETTEGENSTAANDE DEN DRANG DER OMSTANDIGHEDEN EN DE BEHOEFTEN DER SCHATKIST *de lasten der mindere volksklassen te verminderen*, dat intusschen die lasten op de »meer gegoede moeten worden overgebragt en ... regeling »in de dienst tot behoud van rust en orde moet worden voorzien.

»De raad van Ministers moet er in het bijzonder op drukken, »dat de welvaart van allen, van den rijksten tot den geringsten, »mede afhangt van het behoud van rust en orde.

»De Regering bedacht, om in alles regtvaardig te zijn, ver»liest niet uit het oog de wenschen door velen van Limburgs »ingezeten omtrent vrijheid van Godsdienstoefeningen, vrijheid »van onderwijs en vereeniging geuit, en hoopt daaromtrent grond»slagen te leggen, welke alle staatsburgers kunnen bevredigen.

»Zij zal ook in de voordragten voor bedieningen geene billijke »aanspraken uit het oog verliezen, en noodigt UEd. Gr. Achtb. »en ook de verdere autoriteiten in Limburg uit daartoe de hand te »leenen, en bij vacaturen in het Hertogdom, bij voorkeur daar»toe Limburgers aan te wijzen, die door kunde en braafheid de »achting hunner medeburgers hebben weten te verdienen.

»Betreffende *het aanzien van een deel der gedomicilieerde be»lastingen, kunnen UEd. Gr. Achtb., eene niet onaanzienlijke »opheffing te gemoet zien, zoodra de middelen tot vervanging van »het verlies, hierdoor aan de schatkist toe te brengen, zullen zijn »vast gesteld.*

»Wij bevelen inmiddels UEd. Gr. Achtb., in het wel begre»pen belang van alle Limburgs ingezetenen eene met gematigd»heid, maar toch ook met vastberadenheid gepaarde handhaving »der bestaande wetten aan.

»Limburg zal zich met geheel Nederland eene onvergankelijke »eerzuil oprigten, *indien het naar verbetering strevende*, hi»middels de wetten eerbiedigt.

De Raad van Ministers,
Namens denzelven,
De Minister van Justitie, ad interim,
Get. D. DONKER CURTIUS.

De Heer VAN DER BRUGGHEN legde, in de zitting van 19 Nov. l. l. de navolgende verklaring af:

»Ik zal niet treden, Mijnheer de Voorzitter, in een onderzoek van de politieke rigting, welke vertegenwoordigd en belighaamd is in dit voorstel. Ik heb alle achting, ja hooge achting, voor de personen, die deze politieke rigting langen tijd hebben vertegenwoordigd; ik koester eene hooge achting voor den staatsman, wiens ... wil en wiens uitstekende bekwaamheden gewaardeerd moeten worden door een ieder die daarvoor hart en oogen heeft. Ik ben dien staatsman zelfs bijzonderen dank verschuldigd, en ik verblijd mij hier in deze Kamer de gelegenheid te hebben hem voor het oog des volks mijn innigen dank te betuigen voor de opregtheid en de standvastigheid, waarmede het vroeger Kabinet en bijzonder het hoofd van dat Kabinet gehoor heeft gegeven aan wenschen, die mij bijzonder dierbaar waren ten opzigte van het openbaar onderwijs, door niet het oor te leenen aan stemmen, die ons steeds hadden tegengewerkt, en door met onpartijdigheid regten te erkennen, waarop sinds geruimen tijd aanspraak was gemaakt. Ik erken deze verdienste, ik heb ook hooge achting voor den staatsman onder wiens eerlijk bestuur onze finantien tot den trap van bloei zijn gekomen, waarop zij thans staan en waarin wij ons mogen verheugen. Maar dit alles neemt niet weg, dat hunne politieke rigting niet de nationale was of is, en dat ook ik naar deze Vergadering gezonden ben om eene tegenovergestelde politiek, dan die van het vroeger Kabinet voor te staan en te ondersteunen.«

De Heer VAN DER BRUGGHEN heeft dus een bepaald *mandaat* ontvangen; hij zegt zelfs, dat hem niet alleen zoodanigen *lastbrief* is verstrekt.

Wij zouden gaarne willen vernemen, welk artikel van de Grondwet van 1848, door den Heer V. D. BRUGGHEN bezworen, *dat lets veroorlooft?*

Tevens zouden wij den geachten afgevaardigde uit Nijmegen wel eenvraag willen hebben, of hij *niet eenig bezwaar* zou gevoeld hebben, om, tijdens zijne verkiezing, voor dat hij ... hervormde lofrede op het geeds, door de Heeren THORBECKE en VAN BOSSE tot stand gebragt, aan zijne kiezers bekend te maken?

Wij vreezen, dat *de Fakkel*, bij het lezen van deze revolutionnaire anti-revolutie, op nieuw zal uitroepen: »De *warme* Protestanten hebben gehandeld als domme centen!«

De volgende zinsneden, ontleend aan een artikel van het zoo verdienstelijke, door den Hr. Mr. J. L. DE BRUYN KOPS geredigeerde Tijdschrift: »*De Economist*« verdienen wel overwogen te worden, door hen, die door allerlei drogredenen zich *tegen* de afschaffing van den accijns op het geslagt verklaren:

»Nu ... de kwestien van volksvoeding aan de orde van den dag ... alle Europeesche rijken zien wij die meer en meer op den voorgrond treden. Voornamelijk vond dat plaats sedert dat Engeland zijne markten geheel openstelde, daardoor voor zijne ... arbeiders eene vraag naar voedsel schiep, die ... zoodat thans de Engelsche ... alle Europesche markten beheerscht, en vooral op de onmiddellijk nabijgelegen landen ... invloed uitoefent.

»Het geheele geheim ligt hierin, dat de voedsel-aanvoeren, grondstof van nijverheid zijn. Al die millioenen ponden vleesch, tot spieren van werklieden hervormd, hebben eene menigte producten, een ontzettende toeneming van uitvoer ... gevolge, die wederom tegen voedingsmiddelen verruild worden. ... Zoodat de aanvoeding ... die wij telkens jaar in Engeland met toenemende kracht te voorschijn zien treden.

»Vooral het tegenwoordige jaar, door de duurte van allerlei levensmiddelen, vestigt nog meer de aandacht op deze belangrijke kwestien — de invoer in Engeland was nog grooter dan in vorige jaren, hoe aanzienlijk ook steeds, en gelijktijdig rezen de klagten over duurte van vleesch in Nederland.

»In de meeste dagbladen ziet men het belangrijke onderwerp behandeld, men hoort van petitien, of aanvragen om den uitvoer te verbieden, of althans te temperen door een stelsel van uitvoerregten. Dat men de klagten en aanvragen verneemt, is natuurlijk; maar beheest men er aan gehoor te geven? Geenszins. Het verminderen of verminderen van uitvoer zoude zeker een oogenblikkelijke prijsverlaging kunnen te weeg brengen; want al het voortgebragte vee, tot welks afzet men op de vreemde markt rekende, zou op de inlandsche moeten verkocht worden, en dus zoude er tijdelijke overvloed zijn en lage prijzen. Maar zou dat duren? Natuurlijk niet. Veefokking is een nijverheidstak gelijk elke andere, waarbij men, alles te zamen rekenende, de marktprijzen nagaat, om te zien of men daardoor genoegzame winst voor zijn kapitaal overhoudt; — waar de marktprijzen alzoo kunstmatig neergedrukt zijn, daar verdwijnen ook de winsten; in het volgend jaar zou dat aanbod reeds veel minder zijn om spoedig weder tot de natuurlijke verhouding der verminderde vraag te dalen.

»Maar hoe meer men het onderwerp nagaat, hoe meer men bevindt, dat er beter middelen zijn om het evenwigt te herstellen, en om de zoo natuurlijke klagten te doen bedaren. Het is het wegnemen van de binnenland... waarop wij reeds vroeger verwezen. Het is om het inlandsche vleeschgebruik, even als het Engelsche, geheel vrij te maken, en om daardoor dien ongelijken toestand te doen ophouden, waardoor men den buitenlander eene premie toekent en een differentieel tarief daarstelt, niet protectief, maar tegen de ingezetenen, dat in onze tegenwoordige toestand: bij geheel vrij gebruik in de nabijgelegen havens, is het verbruik in 't geheele binnenland met belasting bezwaard — en wij kennen den grondregel: *de productie zoekt de vrije markten.*

»Elke dag maakt het dringender. — Wanneer Engeland telkens meer vraagt, en verbruikt; — wanneer nabarige landen hunnen uitvoer van levensmiddelen beletten en den invoer begunstigen; wanneer de reusachtige markt van Frankrijk thans voor 't eerst opengkomt, en juist in deze tijden van schaarschte met hare vraag naar vleesch op de wereldmarkt treedt; dan is het natuurlijk, dat de vraag naar de markten, die openblijven, en dus ook naar onze markt, steeds grooter wordt. — Zal men dit steeds door verbodsmaatregelen tegengaan? Daartoe is geen vrees. en ons vaderland, door handelsgezindheid vrij geworden, eenmaal door handelvrijheid groot geworden, zal ook thans zijne oude beginselen niet verzaken. — Integendeel, mogen deze dagen van schaarschte tot uitbreiding dier grondregels voeren; moge het beginsel van vrijen arbeid, sedert lang gedeeltelijk toegepast, meer in zijne volheid toepassing vinden. — mogt men de eenzijdige beschouwing laten varen, om die vrijheid enkel bij buitenlandschen verkeer ... aan te zien. — Voor alles wat buitenlandsch verkeer aangaat, is vrijheid van arbeid toegepast, bij het binnenland niet: daar is een afwerend regt voor een voorname grondstof van alle mogelijke nijverheid. — Immers, wie duurte maakt, maakt schaarschte: dus belasting op vleesch is minder vleesch, en vleesch is grondstof van nijverheid.«

Buitenland.

ENGELAND.

Er heeft te Manchester eene vergadering plaats gehad over de Oostersche zaken, waarin sir Ch. Napier eene rede tegen Ruslands staatkunde heeft uitgesproken, die er vooral op uit zou wezen Engelands magt te beknimpen. Hierom achtte de admiraal het noodzakelijk te waken, dat Rusland zich niet in de Donau-Vorstendommen bleef vestigen, van waar het geheel Europa zou bedreigen.

— De prijzen ter beurze zijn in de jongste dagen weder gerezen, ten gevolge van de berigten, dat de Turken over den Donau zijn teruggetrokken. Men vond dit gunstiger voor mogelijke nieuwe onderhandelingen.

— De navraag naar schepen ter bevrachting naar Australia is weder veel aanzienlijker dan voor eenige weken; de vrachtprijzen zijn dien ten gevolge op nieuw gestegen.

FRANKRIJK.

— Men spreekt ... van de verlaging van de regten op het ijzer en de ijzerwaren.

— De aandacht is zeer gespannen op de raadsvergaderingen in tegenwoordigheid des Keizers te Fontainebleau, welke waarschijnlijk de Oostersche zaken betreffen.

Men denkt steeds, dat, bij de verkoeling tusschen ons hof en dat van Petersburg, de Russische gezant von Kisseleff met verlof naar zijn vaderland zal vertrekken. Men betreurt dit zeer, daar de heer von Kisseleff een zeer geacht diplomaat is.

— Men verzekert, dat de Prins van Nemours te Frohsdorff een onderhoud met den graaf van Chambord gehad heeft, en de ineensmelting der belangen van beide takken der Bourbons nooit op gunstiger voet heeft gestaan.

LUXEMBURG.

Den 14 zijn in de Kamer der afgevaardigden de beraadslagingen aangevangen over het ontwerp-adres in antwoord op de openingsrede des Groothertogs; den 17 was echter nog de vraag onbeslist of het ontwerpen adres, zoo als het daar lag, in discussie en in stemming komen zou. De Regering zag namelijk in dat stuk slechts eene lofrede op het vorige bewind, een wantrouwen ten opzigte van het nieuwe, eene beoordeeling der redenen voor de ministeriële verandering, en bij gevolg eene ingrijping in de praerogativen des konings Groothertog; en zij heeft voorgesteld, dat de Kamer dit ontwerp niet in beraadslaging brengen, maar een nieuw adres opmaken zou. De nieuwe regering zocht te wijzen op de gebreken en feilen van het afgetreden ministerie. Uit de discussie bleek, dat sedert twee jaren geen ministerraad gehouden was, en elk der vier ministers op zich zelf werkte. Dit werd aangevoerd ten gevolge van een tusschen de heeren Willmar en Metz ontstaan verschil over de bevoegdheid tot het verleenen van kwijtscheldingen wegens overtredingen in zake der Tol-overeenkomst. De heer Metz regtvaardigde de oude regering. Hij wees er bijzonder op, dat de tegenwoordige tol-directie en hare aanhoudende oppositie tegen de regering schuld had aan de verschillen met het centraal beheer van het Tolverbond; dat de Tol-directie de belangen van Luxemburg niet voorstond, maar onder anderen zelfs in Berlijn had voorgesteld, de grenzen van het Groothertogdom uitsluitend met Pruisische ambtenaren te bezetten; dat de regering alzoo dubbel verpligt was, op hare hoede te zijn.

(Een telegrapgisch berigt uit Brussel meldt, dat de Kamer den 19, na eene beraadslaging van zes dagen, het adres van antwoord met algemeene stemmen heeft aangenomen, nadat daarin naar aanleiding van de door de regering gedane verklaringen, eenige wijzigingen waren gemaakt.)

DENEMARKEN.

De Kamer van Volksvertegenwoordiging heeft de voordragt wegens de inkomsten van den Kroonprins aangenomen, met bijvoeging nogtans van eene bepaling, dat de prins geene bezoldiging zou erlangen voor eenige betrekking, welke hij zou mogen vervullen. De minister van finantien had evenwel vooraf verklaard, dat hij zulk een besluit niet aan 's Konings goedkeuring zou onderwerpen.

TURKIJE.

De berigten, ... met eenige zekerheid is te vertrouwen, ... dat de Turken aan den regter-oever Kalefat nog blijven bezetten en zich in die stelling versterken, terwijl aan den anderen kant, de Russen naar die zijde optrekken; zij schijnen dien post met kracht te willen aangrijpen.

De terugtogt van Omer-pacha is zeker een bewijs van de meerderheid der Russen, in magt in de Vorstendommen, doch bij den bekenden aard van genoemden krijgsoverste is het niet waarschijnlijk, dat hij zou teruggetrokken zijn, zonder stellige bevelen uit Konstantinopel, om het lot van den veldtogt niet door eenen algemeenen, beslissenden veldtogt, op het spel te zetten. Men begreep te Konstantinopel, dat er reeds veel gewonnen was, indien men eenige voordeelen had behaald, bewijs van kracht en krijgstucht had gegeven en in zoo verre is de togt in de Donau-vorstendommen niet zonder gewigt. Zelfs de terugtogt in het gezigt des vijands wordt door krijgskundigen met lof vermeld. Het zal nu de vraag zijn of de Turken op voldoende wijze zich in eene versterkte stelling, zoo als Kalafat, tegen een krachtigen aanval zullen weten te handhaven, ... wanneer dat punt hun een gewigtig steunpunt ... als zij weder den Donau zouden willen overgaan, ... om in de Vorstendommen meer bepaald vasten voet te krijgen, hetzij om aldaar de Russen te bestrijden.

Eene omstandigheid ... het nadeel van de Turken is de houding van Servië. De vorst van dat landschap zou den doortogt van 12,000 Turken geweigerd hebben, die zich uit Bosnië naar het leger begaven. De bevelhebber van gemeld korps zou zich nu met geweld tenen doortogt willen banen. Dit zou tot nieuwe verwikkelingen aan deze zijde van het Turksche rijk kunnen leiden. De vorst van Servië moet op grond van de bij verdragen erkende regten van dat land geweigerd hebben Turksche bezetting te ontvangen. Servië maakt namelijk wel een bestanddeel van het Ottomanische rijk uit, doch met afzonderlijke regten, niet zoo als Wallachije en Moldavie, waarover nu vooral de strijd wordt gevoerd. — Bij de mogelijke ongelegenheden in Servië, moet Oostenrijk troepen op de grenzen verzamelen; men spreekt van een observatiekorps nabij Temeswar.

Dit geeft tot velerlei geruchten aanleiding, en in Frankrijk en Engeland ziet men nog met zeker mistrouwen de houding van Oostenrijk, ofschoon het met Pruissen onzijdigheid nopens het Oostersche vraagstuk heeft vooruitgezet.

Er schijnen echter onderhandelingen tusschen de vier mogendheden te worden gevoerd, om zich weder nader aan een te sluiten, daar de Weener Conferentie door de opgevolgde gebeurtenissen haar werk als ware plotseling heeft zien vernietigen. Men zou, meerder klem, de zaken weder van het oogenblik ... de Conferentie is uiteengegaan, trachten op te vatten, doch beseft dat, willen de pogingen eenige ... hebben, Duitschland met het Westen ... ken en niet bepaaldelijk Ruslands ... geest laten ... den ... de ...

bladen uit, en onder anderen besluit de *Times* aldus een zijner vertoogen:

»Een eervolle vrede is in ieder geval de slotsom waarop de Russische Regering en de andere Staten van Europa nu moeten bedacht zijn, want, ofschoon in den loop eener gerekte onderhandeling elk middel van inschikkelijkheid en zelfs misplaatst vertrouwen vruchteloos is aangewend, hebben wij nu te doen met een verschillenden staat van zaken, en de pligten der Britsche Regering, die wel voornamelijk ter verdediging van bestaande regten en verdragen moet opkomen, worden van gebiedender aard. Een lange en bloedige oorlog, ondersteld dat die uitsluitend beperkt blijve tot de tegenwoordige strijdvoerders, moet de zaken op 't laatst toch daartoe brengen; en hoe moeijelijk het nu moge zijn, de gemoederen die ontvlamd zijn eenerzijds door de opwekking van eene overwinning en anderzijds door het gevoel eener nederlaag, houden wij het voor niet geheel onmogelijk, dat Europa nog, door eene krachtige en vereenigde houding, op eenig gunstig en niet verwijderd oogenblik het voortzetten der vijandelijkheden kan stuiten. Want, hetzij de Russen in Wallachije zijn [illegible] door [illegible] plotselingen [illegible] en de [illegible] kingen uit Bessarabie, het lot van den veldtogt veranderd zij en de Turken over den Donau zijn teruggedreven, — moet een korte stilstand volgen tusschen het einde van dezen veldtogt en de verdere krijgsverrigtingen, en het gebruik, van dien stilstand gemaakt, zal waarschijnlijk beslissend zijn ten aanzien van de mogelijkheid om dezen brand te blusschen. De keizer van Rusland heeft tot hiertoe niet getoond, ontwerpen te [illegible] tomanische rijk, en lang [illegible] overgetrokken, bleef hij het bestaan van een werkelijken oorlog ontkennen. Zelfs schijnt het uit den toestand [illegible] het legerkorps van vorst Gortschakoff, dat hij niet [illegible] was, een vijand in het veld te ontmoeten. Maar de tijd van begoocheling is voorbij. Indien de Keizer van Rusland nu besloten is, onafgebroken voort te varen, dan heeft hij niets te wachten dan den oorlog: een oorlog zonder één bondgenoot; een oorlog aan alle grenzen van zijn uitgebreid gebied. Elke zege, door zijne legers behaald, indien deze tot eene zege bekwaam zijn, zou alleen strekken om een nieuwe vijand in het veld te roepen; en, ofschoon Europa nu moge blijve aanhouden op een vrede, gegrond op den stand van zaken vóór den oorlog, kan de keizer van Rusland er op staat maken, dat hij, wil hij dit geschil doen voortduren, er niet uit zal komen, zonder nadeel voor zijnen staatkundigen invloed en aanzien, en dat nadeel zal noodlottiger voor dat land zijn, dan de verwoesting zijner vloten en de vernietiging zijner hulpbronnen. De bitterste vijand, wien dat land ooit had, kan geen grooter nadeel verlangen, dat Nicolaas en zijn volk zou treffen, dan dat hij zoodanig misleid en verbitterd worde door den toestand, waarin hij [illegible] geplaatst, dat hij dezen weg tot het [illegible] volgen; en de groote dienst, die hem kan bewezen worden door zijne vrienden en bondgenooten, is hem, desnoods door geweld, te bevrijden van de gevolgen zijner onbedachtheid.

»Indien de Duitsche mogendheden den moed en de wijsheid hebben, zich in dezen crisis te gedragen naar de verklaringen, die zij aanhoudend gedaan hebben en hart en hand te voegen bij Frankrijk en Engeland ter verdediging van de zaak des vredes, kan men er wel niet aan twijfelen, dat Europa de magt heeft, zijnen wil op te leggen. De tegenwoordige krijgsverrigtingen in de Donau-vorstendommen zullen waarschijnlijk eerlang worden afgebroken; hetzij door het jaargetijde of door het verkrijgen van eenigen bepaalden uitslag van den veldtogt. Wat zal in zulk een tijd het gevolg zijn van eene [illegible] van mogendheden, die besloten hebben, indien het noodig is, met [illegible] verbond te treden met het Ottomanische Rijk, indien de vijandelijkheden werden vernieuwd? De mogendheden hebben met hetzelfde vruchtelooze gevolg, getracht voorden van schikking *voor te leggen*; zijn zij vereenigd onbeslist, die *op te leggen*? Indien Engeland en Frankrijk voor de verpligtingen, die zij, nopens dit vraagstuk, reeds [illegible] lijk hebben op zich genomen, gedwongen worden [illegible] thans binnen de Dardanellen verzamelde magt te gebruiken, zal dat besluit, op den duur, op den uitslag [illegible] oorlogs wezenlijk invloed uitoefenen, maar wij kunnen ons niet vleijen, dat het op eenmaal den strijd zal [illegible] eindigen. Rusland beschouwt echter de onzijdigheid der Duitsche mogendheden als eene ondersteuning [illegible] zijne handelingen in het geschil, en het hoopt ze [illegible] te zamen in tegenstand tegen de Westersche Mogendheden te verbinden. Geen vrede kan [illegible] Rusland en Turkije opgelegd worden dan [illegible] de medewerking van Duitschland, en, indien de [illegible] van eenen algemeenen oorlog uit deze ellendige [illegible] zaken mogt volgen, zullen de hoven van Weenen en Berlijn, benevens dat van St.-Petersburg, verantwoordelijk daarvoor zijn bij de nakomelingschap, indien zij verzuimen, hun deel toe te brengen in het afweren van dezen aanval.

»Indien Rusland er kan toe gebragt worden, zich geheel door woorden te laten leiden, moet het zijn door de gedachte aan zijnen afgescheiden toestand, en door het eenparige besluit der Mogendheden, die bij het behoud van den vrede belang hebben, om den Vorst, die dezen verstoort, als een vijand te behandelen. Indien zulk eene vereeniging niet kan bewerkstelligd, en zulk een besluit niet genomen worden, zullen wij inderdaad in vijandelijkheden gewikkeld raken, maar het einde dier noodlottige gebeurtenissen is niet te voorzien, en de Westersche Mogendheden zullen niet alleen de kansen beloopen der lotwisselingen van een verwijderden strijd maar ook bedacht moeten zijn op de brandstoffen van woeling en ommekeer, die reeds met toenemende kracht in bijna elk gedeelte van het vasteland van Europa smeulen.»

De voortdurende versterking van het Turksche leger zoo in Europa als op de Aziatische grenzen stemt intusschen weinig overeen met de vernieuwde bemiddelingsvoorslagen, waarvan in vele bladen weder sprake is. In Azie staan, volgens de [illegible] bij Battum onder Selim-Pacha en omstreeks 46,000 man onder Abdi-Pacha aan de grenzen van Georgie en Russisch-Armenie. Het eerstgenoemde corps telt 8,000 man geregelde en 3,000 man reserve troepen, waarvan de laatste voornamelijk uit ongeregelde manschappen bestaan. De Kurden zenden eene menigte vrijwilligers naar die streek. Slechts aan het fanatismus, waarmede de bevolking bezield is, was het mogelijk, zulk eene aanzienlijke krijgsmagt op genoemd punt, in eene betrekkelijk korten tijd en niettegenstaande groot gebrek aan transport-middelen, te vereenigen. Onder anderen verhaalt men, dat alle kanonnen, die te Trapezunt zijn ontscheept, door de bewoners der omstreken over berg en dal werden voortgesleept, dewijl zich daar geen trekvee bevond. De stad Trapezunt zelve heeft verscheidene duizende manschappen geleverd, om 30 stuks zwaar geschut vele mijlen ver naar zekere plaats te bezorgen, vanwaar het geschut, dat te zamen omstreeks 1500 centenaars zwaarte had, door andere manschappen uit de omstreken verder werd gesleept en op deze wijze gebragt naar Kars, het hoofdkwartier van Abdi-Pacha.

8,000 Drusen en 3,000 Maroniten hebben de Porte hunne diensten tegen de Russen aangeboden. Het *Journal de Constantinople* hecht aan dit aanbod veel waarde. Dat blad zegt: »Wanneer de volken zich in het oogenblik van gevaar om hunne regeringen scharen, dan is dit het overtuigendst bewijs, dat zij met haar tevreden zijn. Dit bewijs geven de Drusen en Maroniten terwijl zij tegelijk de strijdkrachten tegen den vijand vermeerderen en de rust hunner gebergten nog meer verzekeren.»

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag, 22 November.

In deze zitting is ingekomen eene missive van den minister van Finantien, ten geleide der rekening wegens het bijzonder fonds voor den steenweg van Maastricht naar de Geldersche grenzen. — Drukken en ronddeelen; terwijl de rekening ter fine van rapport wordt gesteld in handen eener commissie van vijf leden, bestaande uit de heeren: Reinders, van Bosse, Dommer van Poldersveldt, van Deinse en van Wintershoven.

Zijn eenige adressen ingekomen tot ondersteuning van het voorstel des heeren Thorbecke c. s., waaronder een van [illegible] in aanmerking te komen bij de nominatie ter benoeming van een lid der Algemeene Rekenkamer, te weten de heeren: J. H. Commijs, referendaris bij het ministerie van Marine; Meys, ontvanger der belastingen te Groningen; Mr. H. baron Collot d'Escury, ontvanger der domeinen te 's Gravenhage, en F. E. A. baron van Ittersum, controleur der belastingen te 's Gravenhage.

De vergadering gaat over tot de zamenstelling harer afdeelingen.

Door de afdeelingen worden gekozen:

1o. tot hare voorzitters, de heeren: van Goltstein, Luyben, de Man, Mackaij en Schimmelpenninck van der Oije;

2o. tot hare tweede voorzitters, de heeren: Dirks, Hemskerk, Gevers, van Rappard en Hoffman,

en 3o. tot leden van de Commissie tot de verzoekschriften, de heeren: van Deinse, Beens, van der Poel, van den Heuvel en van Rheede van Oudshoorn.

Daarna zijn behandeld de volgende ontwerpen van wet, als:

1o. dat *tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekkingen*, dienst 1853, (*departement van Marine*.) Nadat de heer Rijk de voordragt had toegelicht en verdedigd, is het ontwerp met algemeene stemmen aangenomen.

2°. dat *tot vaststelling der uitgaven wegens verstrekkingen*, dienst 1853 (departement van Oorlog). Nadat de heer van Nispen eenig inlichtingen had gevraagd, die door den Min. van Oorlog zijn gegeven, is ook dat ontwerp met 62 stemmen tegen 1 (de heer van Bosse) *aangenomen*.

3°. dat *tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor* 1854. — Zonder beraadslaging *aangenomen* met algemeene stemmen.

4°. dat *tot verhooging van hoofdstuk V. der Staatsbegrooting van* 1853 (Bijdrage en vergoeding van rente van de Nederl. Rijn-spoorweg-Maatschappij). — Na discussie *aangenomen* met algemeene stemmen.

En 5°. *dat tot verhooging van hoofdstuk V. der Staatsbegrooting van* 1853 (Bijdrage ten behoeve van het speciaal fonds voor de kosten van droogmaking van het Haarlemmermeer). — Ook dit ontwerp is, na eenige discussie met algemeene stemmen *aangenomen*.

Daarna is de de vergadering gescheiden. Na den afloop der zitting zijn de afdeelingen vergaderd geweest, tot het onderzoek van het voorstel der negen leden, betrekkelijk den accijns op het geslagt en het tonnegeld.

Overmorgen, Donderdag, ten 11 ure aanvang der beraadslagingen over de ontwerpen tot vaststelling der Staatsbegrooting voor 1854.

Blijkens het [illegible] verslag van het heden, door de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerp tot regeling van ontvangsten en uitgaven van het pensioen-fonds voor 1854, heeft men, ofschoon met genoegen ziende, dat het kapitaal van het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren nog gestadig aanwast, de vraag gedaan, of die aanwas niet in sterker evenredigheid plaats vindt dan met het oog op de bestemming van het fonds noodzakelijk moet worden geacht. Ware dit werkelijk het geval, dan zou het, in aanmerking moeten komen, om den last der kortingen op de tractementen der ambtenaren, uit welke kortingen het fonds gevoed wordt, eenigermate te verligten. Men mag toch niet uit het oog verliezen, dat die kortingen, met name de doorloopende, voor de ambtenaren van minderen rang een zeer wezenlijk bezwaar zijn. Ook de afloopende kortingen hebben hare nadeelige zijde en indien werkelijk voor dit denkbeeld, eenige grond aanwezig was, zou het welligt in aanmerking kunnen komen, om door eene wijziging in de bepaling der termijnen, waarin het jaarlijks bedrag van elk nieuw verleend tractement en van elke tractementsverhooging in de kas van het fonds worden gestort, het verstrekken dezer bijdragen gemakkelijker te maken.

In twee der afdeelingen is de aanmerking gemaakt, dat de tractementen van den secretaris en van den verificateur van het pensioenfonds, die tot een bedrag van *f* 3000 en van *f* 2000 zijn uitgetrokken, naar gelang van den omvang der werkzaamheden dezer ambtenaren, te hoog voorkomen.

Door eenige leden is gevraagd, naar welke maatstaf het subsidie van *f* 4000 berekend is, hetwelk ook weder over 1854 uit 's Rijks schatkist aan het pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren zou gegeven worden.

Op deze bedenkingen heeft de Regering o. a. het volgende geantwoord:

De aanwas van de bezittingen van het fonds is een natuurlijk gevolg van den aard der instelling en maakt haar levensbeginsel uit. Zij verzamelt in de eerste jaren van haar bestaan, die nagenoeg vrij zijn van lasten, de middelen, om later hare verpligtingen te kunnen vervullen. De Regering heeft geen reden om tusschen de baten en de toekomstige lasten eene onevenredigheid te veronderstellen die maatregelen, [illegible] om den aanwas van kapitaal te temperen. Maar zelfs, [illegible] daaromtrent eenige twijfel mogt bestaan, dan nog zou zij zich volkomen moeten vereenigen met het gevoelen van die leden, die de ondervinding van eenige weinige jaren ongenoegzaam achtten om een juist oordeel te vellen over de vermoedelijke werking van het fonds, en die, zoolang niet de uitkomsten van een veel ruimer tijdvak kunnen geraadpleegd worden, elke verandering in de grondslagen der instelling, als hoogst onraadzaam afkeuren.

Omtrent de gemaakte opmerking op het bedrag van twee der uitgetrokken tractementen, wenscht de Regering zich te mogen gedragen aan de ophelderingen omtrent den aard en den omvang der werkzaamheden aan den Raad van Bestuur opgedragen, waarmede vroeger en bij herhaling het [illegible] Die [illegible] onder gelijke [illegible] geene aanleiding bestaan om te dezen opzigte een ander gevoelen aan te nemen.

Aanvankelijk bedroeg het subsidie uit de schatkist *f* 5000. Met 1851 is het op *f* 4000 verminderd, in de onderstelling dat de werkzaamheden, waarvoor de tegemoetkoming strekken moet, in dezelfde verhouding verminderd waren. Nauwkeurig valt deze vermindering moeijelijk te bepalen, maar men mag veilig aannemen, dat het thans uitgetrokken cijfer van *f* 4000 vooreerst voor geene beperking vatbaar is.

's Gravenhage, 22 November.

Z. M. heeft benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Amsterdam Mr. W. H. J. Folles, thans [illegible] ter-plaatsvervanger in dezelve regtbank.

Z. M. heeft goedgevonden den luitenant [illegible] van het 1ste regement dragonders, [illegible] op grond van ligchaamsgebreken, [illegible] het bedrag daarvan te bepalen op *f* [illegible]

Z. M. heeft goedgevonden, [illegible] regiment dragonders, [illegible] baron Tuyll van Serooskerken, van het [illegible]

In de Tweede Kamer is gisteren door het Bureau gemeld, dat de *Kamer van koophandel te Rotterdam* een adres had ingezonden, inhoudende *„eenige beschouwingen”* over het voorstel der negen leden, in betrekking tot het *tonnegeld*.

Wij vernemen, dat deze „eenige beschouwingen” bevatten een aandrang, om dat gedeelte van het voorstel, handelende over het tonnegeld, *aan te nemen*, verklarende de Kamer van Koophandel, dat zij, uit den aard harer instelling, zich geroepen acht om *alleen* over het voorstel betreffende het *tonnegeld* te spreken, en mitsdien het tweede gedeelte onbehandeld laat.

De Tweede Kamer heeft heden een aanvang gemaakt met het onderzoek, in de sectien, van het voorstel tot afschaffing van het tonnegeld en den accijns op het geslagt.

Gisteren avond overleed alhier in 57 jarigen ouderdom, de heer T. Pelak Daniëls, lid van den raad dezer gemeente, voorzitter der Hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw; een man algemeen geacht om zijn weldadig, nederig en minzaam karakter en wiens verlies door alle weldenkenden zeer betreurd wordt.

---

* Heden middag zal door den baron Doblhoff, gezant van Oostenrijk bij het Nederlandsche Hof, een diner aan het corps diplomatique gegeven worden. Ook door den heer Minister van Hall, zal heden middag een diner aan HH. Excell. de ministers en aan leden der Staten Generaal worden aangeboden.

Naar men verneemt, zijn van de veertien onderofficieren van het leger, die aan het examen van de militaire akademie hebben deelgenomen, acht tot den rang van tweeden luitenant bevorderd. Het koninklijk besluit van die benoeming wordt spoedig te gemoet gezien.

De Heer de Man en acht andere leden der tweede kamer hebben gezamentlijk [illegible] gedaan, om de belasting op het geslagt, op den invoer van vee mitsgaders het tonnegeld der zeeschepen af te schaffen. Zij hebben aangetoond, dat de burgerman door de aanneming van zulk eene wet in zijne gezonde voeding zoude worden te gemoet gekomen, en de handel ontlast van een bezwaar, dat menig schip onze havens doet schroomen. Ook hebben zij met cijfers bewezen, dat de schatkist deze verligting gemakkelijk konde lijden. Nu zou men vragen, wat kan er tegen zijn? Zeer veel. Men moet weten dat de gewezen Minister Thorbecke onder 't getal der voorstellers is, en dat alleen is genoeg om de reactionaire dagbladen als een troep losgelaten helhonden op het negental te doen aanvallen. Geene laagheid wordt gespaard, geen leugen geschroomd door de onverbeterlijke tegenstanders van al wat de natie kan verheffen, om het voorstel te bestrijden en de voorstellers in een belagchelijk en hatelijk dagligt te stellen; doch wij koesteren de gegronde hoop dat ook in dezen strijd het gezond verstand onzes volks en van zijne vertegenwoordigers zal zegevieren. *K. C.*

De [illegible] *Noord-Holl. Courant* wil weten, dat de vertaling [illegible] de nota van den kardinaal Antonelli van den [illegible] onregte was gemeld, en dus ook door [illegible] die onjuistheid is overgenomen, dat de voorloopige mededeeling der organisatie van het R. K. Kerkgenootschap [illegible] ons Hof zoude zijn geschied: volgens [illegible] de nota alleen melding van eene *officieuse* mededeeling.

Gister heeft alhier de eerste *vrije beestenmarkt* plaats gehad. Men kan met genoegen melden, dat deze nieuwe inrigting alhier verre de verwachting heeft overtroffen. Ongeveer een hondertal koebeesten werden er ter markt aangebragt, waaronder 12 tal uitmuntende schoone en vette beesten van den landbouwer D. Niekerke aan den Leidschendam, die op een enkele na alle door hem werden verkocht. Over het algemeen was de handel [illegible] vooral in vette beesten; men kan rekenen dat $\frac{3}{4}$ van de ter markt gebragte zijn verkocht. Men was over het algemeen van oordeel, dat, indien de markt 5 à 6 weken vroeger had plaats gehad, de aanvoer nog talrijker zoude zijn geweest, daar reeds op andere markten vele [illegible] voor het verbruik zijn gedaan.

Op de mede [illegible] gehouden Varkenmarkt, zoo *wei* als- *spoelingmarkt*, was de aanvoer insgelijks zeer groot zoo als in jaren niet heeft plaats gehad; vooral valt dit te melden nopens de spoelingmarkt. Ook daar was de handel levendig. Wanneer men den uitslag van deze eerste veemarkt hier ter stede nagaat, dan hebben de ingezetenen allezins rede het stedelijk bestuur, als ook de Hollandsche maatschappij tot bevordering van landbouw die daaraan zooveel toebrengt daarvoor dankbaar te zijn, daar op deze wijs een tak van nijverheid is bevorderd, die tot den bloei van handel en welvaart zoo voor de residentie als omstreken, veel kan medewerken.

De *Nieuwe Drentsche Courant* wil van goederhand weten, dat in het volgende jaar, onmiddellijk na afloop van het landbouwkundig congres, te Assen zal worden gehouden een congres voor allen, die belangstellen in het tegengaan van het pauperisme in ons vaderland. De daartoe te nemen maatregelen zullen uitgaan van de vereeniging ter bestrijding van het pauperisme te Groningen.

Te Enkhuizen circuleert een adres, dat veel bijval vindt, waarbij de Koning wordt verzocht, gepaste maatregelen te nemen tot afschaffing der slavernij in onze O. en W. I. bezittingen.

Een Engelsch militair dagblad meldt, dat de majoor S. J. Hill, gouverneur der goudkust, van onzen Koning een kostbaar zilveren servies heeft ontvangen, als blijk van erkenning van de groote diensten Z. M. bewezen.

Men meldt uit Vlissingen, dat de heer E. Wenckebach, inspecteur der Rijks-telegrafen, aldaar en te Middelburg in den loop der vorige week het terrein heeft opgenomen tot daarstelling van een zijtak van den rijks-telegraaf van Breda naar Vlissingen. Men zou reeds spoedig tot eene aanbesteding overgaan.

Op 19 dezer vertrok uit *Hellevoetsluis* het barkschip *zes Gezusters*, kapt. Ruhaak, naar Batavia, aan boord hebbende een detachement sterk 130 onderofficieren en manschappen, onder bevel van den ritmeester van Bell, van verlof terugkeerende en onder medegeleide van de 2en luit. der inf. E. W. E. van Oordt en Ruempol en de off. van gez. 3de kl. C. F. Diepenbroek, F. A. Wethmar, J. L. de Jeeger en W. A. P. F. L. Zijnen Wartel.

In den avond van eergisteren had het volgende ongeluk plaats op den weg van Weesp naar Muiden: Een boerenwagen waarop zich een arbeider van Muiderberg, zijne vrouw en vijf nog jonge kinderen bevonden, geraakte door de duisternis in het water en weldra werden de vrouw en de vijf kinderen levenloos opgevischt.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

In de buurtschap Wichmond, gemeente Warnsveld, had dezer dagen het volgend voorval plaats, welks vermelding, vooral in deze oogenblikken, welligt nuttig kan zijn, en waarvoor wij UEd. beleefdelijk een plaatsje in *de Grondwet* verzoeken.

Een landbouwer aldaar, voornemens zijnde een rundbeest te slagten, gaf de waarde van hetzelve bij den ontvanger aan op *f* 51. Daags daarna komen 2 commiezen uit Vorden, de koe voor den aangegeven' prijs benaderen, waarbij zij echter den eigenaar te kennen geven, dat zij hem die ook wel willen laten, mits hij zijne aangifte *f* 3 verhooge *en hun eene gelijke som voor schadevergoeding geve.* Tot het eerste was de man niet onwillig, het laatste echter meende hij in zijne boeren eenvoudigheid *dat naar afzetterij zweemde.* Het akkoord werd dus niet getroffen, en de koe aan het kantoor van den ontvanger te *Warnsveld* afgeleverd zijnde, werd den eigenaar daarvoor het bedrag zijner aangifte [illegible] hoogd met de 7 wettelijke opcenten, dus te [illegible] De ambtenaren begaven zich [illegible] hunne [illegible] vruchtelooze pogingen om meer te bedingen, eindelijk de koe aan een slagter verkochten voor *f* 57.— en alzoo eene kapitale winst behaalden van *f* 2.43.—

Nu vragen wij: Zoude het de bedoeling van den wetgever wel geweest zijn, de ingezetenen aan *zulke* handelwijze van de ambtenaren bloot te stellen, en zoude *die* handelwijze niet met volle regt plagerij kunnen genoemd worden; terwijl wij, *en passant* wel eens gaarne zouden geinformeerd worden of de commiezen ten dezen niet even goed als andere kooplieden van *patent* moesten zijn voorzien.

Zutphen den 20 Nov. 1853.

Advertentiën.

*** Heden beviel voorspoedig van een *ZOON*, E. J. M. SERRUYS, geliefde Echtgenoote van
Rotterdam, JACQs. H. C. VAN DER KUN.
19 November 1853. (188)

Bij H. A. KRAMERS, te Rotterdam, ziet het licht:

Mr. G. Groen van Prinsterer
EN ZIJNE LEER,
eene Studie, door
Mr. W. SIEWERTSZ VAN REESEMA,
Advokaat te Rotterdam.
Prijs *f* 1.00.
(189)

Te Rotterdam ligt in lading naar St. Thomas en Curaçao, voor PASSAGIERS en GOEDEREN *om spoedig te vertrekken:* Het Gezinkt Schoener Kofschip ***Neeltje***. Te bevragen bij den Reeder *H. VAN RIJCKEVORSEL*, of bij de Cargadoors *KUYPER, VAN DAM & SMEER.* (190)

JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-Bommel, debiteren met succes:

TOGTEN
VAN EEN ENGELSCHMAN
DOOR
DEN INDISCHEN ARCHIPEL,
VOOR NEDERLANDSCHE LEZERS BEWERKT
DOOR
Dr. W. R. van Hoëvell.
In 2 deelen compleet met vele Platen, gr. 8°.
Prijs *f* 7,20.

VERSLAG DER DEBATTEN
IN HET
Engelsch Parlement.
OVER DE REGERINGS-VOORSTELLEN, TER WIJZIGING VAN HET BRITSCH-INDISCHE CHARTER, gr. 8°. *f* 3.90.

Het wettelijk Armwezen,
of de verschillende gevoelens over de hoofdpunten eener [illegible] overwogen in verband met het [illegible] Ontwerp van Wet. gr. 8o. *f* **1.90.**
(191)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 22 November 1853.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$61\frac{1}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{2}{16}$	*Hope* 1798/1816	5	$104\frac{1}{8}$ $\frac{3}{4}$
Dito Certificat.	3	$78\frac{5}{8}$	Dito 1828/1829	5	$103\frac{3}{8}$
Dito dito .	4	$92\frac{7}{16}$ $\frac{1}{2}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening.	4	$92\frac{1}{2}$	Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$		Dito *Hope* . . .	4	$89\frac{3}{4}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz*. .	4	$88\frac{3}{8}$
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild*.	$2\frac{1}{2}$	50	Certific. dito..	[illegible]	
Frankrijk.					
Obligatien. . .	3		**[illegible]**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$21\frac{9}{16}$ $\frac{5}{8}$	[illegible] . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. c/m.	3	[illegible]			
Bew. Sp. Com.		[illegible]	Metalliek . . .	5	$75\frac{5}{8}$ $\frac{3}{4}$
Amort. Schuld [illegible]		[illegible]	Dito bet. Amst.	5	$90\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$
[illegible]			Dito letter B. .	5	$90\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$
[illegible]	5	$85\frac{13}{16}$ 6 6	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{8}$
Dito [illegible] . .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	39

Mexic., te Londen 3 pct. $23\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Dito Onb. $23\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$ [illegible]
Gren., te Lond. p. s. 100 $2\frac{1}{2}$ pct. 19.

Met uitzondering van Hollandsche 4 pct., Russische 5 pct. Portugeesche en Mexicaansche welke beter te plaatsen waren verkeerde de markt overigens, in [illegible] willige stemming.

FRANKFORT, Maandag, 21 Nov. 5 pct. Metal. $78\frac{3}{4}$; Bankactiën 1316; W. Loten fl. 250, 116; 1 pct. Spanje $21\frac{3}{8}$; dito 3 pct. $40\frac{3}{8}$; wissel op Weenen $102\frac{3}{4}$.
Oostenr. fondsen flaauwer; Spaansche onveranderd.

LONDEN, Maandag 21 November. Consols op t. $95\frac{1}{8}$; Mexic. N. 3 pct. 25; Spanje 1 pct. $22\frac{1}{8}$; Buitenl. 3 pct. 46 [illegible] Certificaten $5\frac{1}{4}$.
Spoorw. Sambre en Meuse $10\frac{1}{4}$.

PARIJS, Maandag 21 November. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. ex c. 99.7[illegible] dito 3 pct. op t. 74.10; Spanje binn. 3 pct. $41\frac{1}{4}$; [illegible] 1 pct. $21\frac{1}{2}$; Belgie $4\frac{1}{2}$ pct. $95\frac{1}{4}$; Russen $4\frac{1}{2}$ pct. 96; N. M[illegible] tall. $92\frac{1}{4}$.

WEENEN, Maandag 21 November. N. Metal. $91\frac{1}{8}$; [illegible] lett. B $107\frac{1}{2}$; Bankactiën 1318; Wissel Lond. 11.22; [illegible] $136\frac{1}{4}$; Zilver 16.

MADRID, Vrijdag 18 November. Spanje binn. 3 [illegible] dito nieuwe 1 pct. 22; Certificaten $3\frac{1}{4}$.

Bij JOH. NOMAN [illegible]